

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośzeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-iej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniu sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Konta bankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 155.

Chełmża, środa, dnia 10-go lipca 1929 r.

Rok II.

Dział urzędowy

powiatu toruńskiego.

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wydż. Pow. Augustyn Weiss).

Urzędowe ogłoszenia Starostwa i Wydziału Powiatowego powiatu toruńskiego.

Od 1. lipca 1929 r. umieszczamy w Przeglądzie Pomorskim oficjalne i nieurzędowe ogłoszenia Starostwa i Wydziału Powiatowego powiatu toruńskiego i upraszamy wszystkich zainteresowanych w otrzymywaniu urzędowych wiadomości o abonowanie Przeglądu Pomorskiego.

Toruń, dnia 1. lipca 1929 r.

Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

Ogłoszenie!

Pismem z dnia 22. VI. 29 r. Nr. IV. D. 8523/29 zezwolił Pan Wojewoda Związkowi Podoficerów Rezerwy Koło Chełmża na urządzenie zbiórki ulicznej na terenie miasta Chełmży w dniach 20. i 21. lipca oraz zbiórki domowej w czasie od 22—27 lipca br. u mieszkańców gmin, położonych w okolicy 15 kilometrowej Chełmży na przeprowadzenie ćwiczeń przysposobienia wojskowego.

Zbierający winni mieć listy ze stronami numerowanymi liczbę bieżącą, zaopatrzoną pieczęcią urzędową miejscowej władzy policyjnej (burmistrza) która poświadcza jednocześnie ilość stron lub puszek zamknięte, zaopatrzone pieczęcią urzędową miejscowej władzy policyjnej.

Każdemu ofiarodawcy winna być lista przedłożona celem zapisania wysokości złożonej ofiary i pokwitowania własnoręcznym podpisem.

Toruń, dnia 8 lipca 1929.

Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

L. dz. III. H. B. 27.

Zwracamy uwagę na dzisiejsze ogłoszenie licencjonowania stadników (buhajów) na stronie 4-tej.

Koniec działu urzędowego.

Krwawy zamach w Bułgarii.

Sofja, 8. 7. Urzędowe agencja bułgarska donosi, że wczoraj o godz. 1 w nocy na drodze pomiędzy Kriczinem a Plosiw, 8 km. od Filipopola bandyci wykonali zamach na auto rządowe zdążające do Kłosiw. W aucie znajdowało się kilku wyższych urzędników ministerjalnych i miejscowych, którzy odbywali tę drogę w związku z uroczystościami, jakie ubiegłego dnia odbywały się w Kriczinie w obecności premiera Ljabczewa z okazji otwarcia budowy nowej szosy. Bandyci oddali do auta 20 strzałów, zabijając szefa osobistej służby bezpieczeństwa ministra robót publicznych Aleksandra. Dzięki przytomności umysłu szofera, auto zdołało nieść w bezpieczne miejsce.

Rokowania z Polską mają być prowadzone w sposób skuteczniejszy.

Berlin, 8. 7. Wczorajsze informacje o zamierzonej zmianie na stanowisku szefa delegacji niemieckiej do rokowań z Polską uzupełnia dziś „Berliner Tageblatt” w tym kierunku, iż ze sfer rządowych zwrócono się rzekomo do ministra Hermesa z zapytaniem, czy jest on w stanie prowadzić rokowania handlowe z Polską w sposób skuteczniejszy, niż dotychczas. O ileby więc obecnie dr. Hermes ustąpił, to — zdaniem dziennika — równałoby się to odmownej z jego strony odpo-

wiedzi.

Prasa nacjonalistyczna przyjmuje pogłoskę o ustąpieniu dr. Hermesa z akcentami wyraźnego niezadowolenia.

„Frankfurter Ztg.” nazywa pogłoskę o objęciu kierownictwa delegacji przez dyrektora ministerstwa finansów dr. Ernsta przedczesną, podkreślając, że w każdym razie kierownictwo delegacji niemieckiej powierzone zostanie jednemu z wyższych urzędników ministerjalnych.

Rząd kowieński w walce z emigracją litewską.

Berlin, 8. 7. Donoszą z Kowna, że komendanci wojskowi powiatów litewskich, położonych wzdłuż granicy z Polską, wydali odezwę do ludności, wzywającą do poparcia rządu kowieńskiego w walce przeciw emigracji litewskiej.

Odezwa zabrania udzielania emigrantom da-

chu nad głową i jakiegokolwiek pomocy, grożąc ostremi karami w razie przekroczenia zakazu.

Na obszarze strefy szerokości 10 klm. od granicy Polski zakazano od godz. 10 wieczorem do godz. 3 rano wszelkiej komunikacji.

Rozruchy głodowe w Sowietach.

Berlin, 8. 7. „Rul” donosi z Moskwy, iż w mieście tem dokonano przeszło 100 aresztowań. Wszystkim aresztowanym zarzuciły władze sowieckie spekulację artykułami spożywczymi i bezprawne gromadzenie zapasów.

W Piotrogradzie brak chleba spowodował przeciwsowieckie demonstracje uliczne i starcia wyciekających w kolejkach przed piekarniami ro-

botników i kobiet z milicją sowiecką. Sowiet piotrogrodzki zwrócił się telegraficznie do rządu sowieckiego w Moskwie z prośbą o natychmiastowe dostarczenie transportów chleba i mięsa do Piotrogradu, oświadczając, iż w razie niedostarczenia tych transportów nie będzie mógł zagwarantować spokoju i bezpieczeństwa w mieście.

„Kartki chlebowe” w Rosji Sowieckiej.

Moskwa, 8. 7. Komisarz dla handlu Mikoyan oświadczył na zebraniu publicznym, że wszystkie miasta związku sowieckiego są zaopatrzone w zboże aż do nowych zbiorów. Sytuacja w Rosji jednak nie musi być zbyt świetna, gdyż w tym samym przemówieniu Mikoyan zapowiedział utrzymanie na cały rok przyszły system „kartek chlebowych”.

Konflikt turecko-grecki.

Konstantynopol, 8. 7. Obecnie dopiero wychodzi na jaw, że w związku z przewiezieniem zwłok gen. Bema z Aleppo do Warszawy, zaszła przykry incydent polityczny pomiędzy Turcją a Grecją.

Mianowicie, kiedy orszak wiozący trumnę przejeżdżał z Turcji na terytorjum Grecji przez cypel Adrijanopolski, władze greckie poleciły zdjąć z trumny sztandar turecki, a pozostawić jedynie sztandary polski i węgierski. Fakt ten pociągnął za sobą protest dyplomatyczny rządu tureckiego.

Prasa turecka zarzuca obecnie Grecji brak poczucia taktu, przyczem jednak daje do zrozumienia, że sprawa ta nie pociągnie za sobą dalszych następstw.

Nawiązując do tego incydentu, prasa turecka podkreśla konieczność wybudowania bezpośredniej linii kolejowej między Turcją i Bułgarią z ominięciem terytorjum Grecji.

Złożenie trumny gen. Bema do sarkofagu.

Tarnów, 8. 7. Dziś o godz. 7 rano nastąpiło złożenie trumny ze szczątkami gen. Bema w sarkofagu w mauzoleum. Dla wykonania tej pracy zbudowano odpowiednie rusztowanie do wierzchołka mauzoleum, poczem trumnę przy pomocy dźwigów wyciągnięto na wysokość sarkofagu, a po złożeniu jej w sarkofagu, ścianę boczną zamurowano. W czasie składania trumny w sarkofagu, kompanja piechoty ustawiona przed mauzoleum oddała honory wojskowe.

Zmiana prawa wyborczego w Anglii.

London, 8 lipca. Korzystna zmiana angielskiego prawa wyborczego stanowi rzekomo temat konferencji między liderami trzech głównych angielskich partyj Mac-Donaldem, Baldwilem i Llyod Georgem, która miała się odbyć w pokoju Mac-Donalda w Izbie gmin w dniu wczorajszym obiegają pogłoski, że Mac Donald podobno postawił projekt zbadania zmiany prawa wyborczego przez specjalną komisję, pod przewodnictwem prezydenta Izby gmin. Komisja ta ma być utworzona w najbliższej przyszłości.

Kupuj tylko wyroby krajowe!

Przed konferencją mocarstw.

Spekulanci na zmiany raptowne scenariusza politycznego Europy w związku z uchwałą rzeczoznawców reparacyjnych i objęciem władzy w W. Brytanii przez rząd „Labour Party“ doczekają się mogą tylko zawodu. Socjalistyczny gabinet jego królewskiej mości nie zdradza skłonności do ryzykownych eksperymentów, zarówno w polityce zagranicznej jak i wewnętrznej. Wręcz przeciwnie. Wchłonawszy w siebie całą radykalną opozycję przeciw rządowi Baldwina, a tem samem obezwładniwszy ją, nadaje on większą jeszcze równowagę kursowi ostrożności i rozsądku, reprezentowanemu dotychczas przez Anglię w stosunku do rozstrzygnięć powojennych.

Mowa tronowa nie odniosła wielkiego rozgłosu, gdyż odpowiadała li tylko radykałom i konserwatystom i jest jedynie spisem obietnic i życzeń. Ustęp, dotyczący Nadrenji i warunkujący przedterminową ewakuację ostatecznym załatwieniem spraw reparacyjnych konserwatystów, spotkał się z ostrą krytyką popularnej prasy konserwatywnej. Słowem w tej najbardziej aktualnej sprawie nowy rząd z Mac Donaldem na czele zamiast ataku wykazał — umiarkowanie. Podobny przebieg miały postulaty sprawy rozbrojenia, nawiązania stosunków z Sowiecami, ogólna taktyka pokojowa i wogóle cała polityka zagraniczna.

Widać z tego wszystkiego, jak słusze były przewidywania, iż rząd „Labour Party“, zależny od dobrej woli swych przeciwników, nie zechce narażać swego istnienia nieopatrznie forsowaniem hasel, które dały mu zwycięstwo w wyborach. Jako rząd mniejszości zmuszony jest do wyjątkowej ostrożności, do rezygnowania z interesów partyjnych na rzecz interesów ogólnonarodowych, a to właśnie przestrzega go przed wszelkimi „skokami w ciemność“.

Sensacją sezonu letniego stał się nietylko rząd socjalistów angielskich, ile kryzys polityczny we Francji, powstały na tle ratyfikacji jej długu amerykańskiego. Należy tu zaznaczyć, iż opór Francji przeciw przyjęciu bez zastrzeżeń układu Mellon-Berenger posiada znacznie szersze podłoże, aniżeli sprawa jej należności na rzecz Stanów Zjednoczonych. Ratyfikując ten układ, czego ostatecznie nie da się uniknąć, bo „praktyczny idealizm Ameryki nie zna sentymentów tam, gdzie zaczyna się zobowiązania pieniężne, Francja będzie zmuszona usankcjonować również układ Caillaux-Churchill, a trudno przypuścić, by po niedawnych wystąpieniach obecnego kanclerza skarbu Snowdena, Anglja zechciała pójść na jakieś nowe ustępstwa. Zrozumiała jest tedy troska Francji o jej obarczoną olbrzymimi ciężarami przyszłość finansową zwłaszcza wobec braku absolutnej pewności spłat niemieckich w dalszych okresach czasu. Przecież nikt inny, jak p. Stresemann, wyraził się, iż o wykonaniu planu Younga można mówić z pewną dozą ścisłości tylko na przeciąg dziesięciolecia.

Wszystkie powyższe kwestje wymagają niezwłocznego rozwiązania jeszcze przed zwołaniem konferencji mocarstwowej, która będzie prawdopo-

Katastrofa kolejowa pod Włocławkiem.

Zderzenie pociągu towarowego z błąkającymi się po torze wagonami. Straszne skutki wypadku.

Włocławek, 8. 7. Wczoraj o godz. 0,35 pod Włocławkiem wydarzyła się wstrząsająca katastrofa kolejowa. Pociąg towarowy Nr. 4481, zdążający z Kamiennej w kierunku Włocławka napotkał na 68. kilometrze na torze dwa wagony. Maszynista zaczął gwałtownie hamować, nie zdolał jednak uniknąć starcia.

Skutki były straszne. Parowóz pociągu 4481 wraz z 19 wagonami wykołował się i spadł z wyso-

kiego nasypu do wąwozu. Lokomotywa i wagony zostały silnie uszkodzone.

Podczas katastrofy zostali ciężko ranni: maszynista Józef Janicki z Aleksandrowa, jego pomocnik Józef Milewski oraz kierownik pociągu Antoni Zawadzki, lżej natomiast ranni zostali czterej konduktorzy.

Wszystkich odwieziono natychmiast do Włocławka. Na linii ruch wstrzymano.

dobnie obradować na początku przyszłego miesiąca w Londynie i która wyświetli najlepiej sprawę państw aljanckich i Niemiec wobec sytuacji francuskiej.

Dr. Stresemann kilkakrotnie ostrzegał swoich rodaków przed optymistycznymi nadziejami na „Labour Party“. Konferencja w r. 1924, która również odbyła się w Londynie za rządów i pod przewodnictwem Mac Donalda, a zakończyła się przyjęciem planu Dawesa, nie zgotowała precedensu, na którym Niemcy mogłyby coś zbudować.

Prasa francuska i angielska przewiduje, że przyjęcie planu Younga nie obędzie się bez targów i zatargów, które zakończą się zwykle problematycznie.

Jeżeli jednak Niemcy będą się domagały takich ustępstw, któreby podważyły traktat wersalski, na pewno spotka ich niemiłe rozczarowanie jakiegoś wystąpienia dra Schaхта. Zdaje się więc być niezbytym pewnikiem, że Niemcy, w próbie bojowego ataku, trafią na zwarty front wszystkich państw o myśli pokojowej. Te i jeszcze wiele innych zadań czeka na rozwiązanie przed konferencją mocarstw. Ale jaki będzie wynik — to wykaże przyszłość.

Z kraju.

Zniesienie opłat celnych przy wywozie otrąb zagranicę.

Jak się dowiadujemy, w najbliższym numerze „Dziennika Ustaw“, ma się ukazać rozporządzenie ministrów skarbu, rolnictwa oraz przemysłu i handlu, znoszące opłaty celne przy wywozie otrąb zagranicę.

Minister wyznania w Poznaniu.

W ub. niedzielę przybył do Poznania minister wyznań i oświaty dr. Sławomir Czerwiński. Min. będzie obecny na kongresie pedagogicznym, zwołanym przez Zw. nauczycieli szkół powszechnych i Zw. zawodowy nauczycieli polskich szkół średnich.

II. zjazd rolników wychowanków uniwersytetu poznańskiego.

W ub. sobotę w Poznaniu rozpoczął się zjazd rolników b. wychowanków uniwersytetu poznańskiego, który zagał dr. Dembiński. Zjazdowi przewodniczył p. W. Mogilnicki. Referaty wygłosili pp. Temler, dr. Konopiński i dr. Dembiński. Wieczorem odbył się wspólny obiad w gmachu Koła Rolników.

Pierwszy pociąg z muzyką radjową w Polsce.

W sobotę, o godz. 3,05 odszedł z dworca głównego w Warszawie pociąg pospieszny do Krakowa, zaopatrzony w odbiorniki i słuchawki radjowe, dostępne dla pasażerów za niewielką opłatą. Należy podnieść z uznaniem starania Dyrekcji Kolejowej, która uruchomiła pierwszy w Polsce pociąg zaopatrzony w odbiorniki radjowe.

Morderstwo rabunkowe w Warszawie

Ubiegłej nocy zamordowano w Warszawie w celach rabunkowych byłego kontrolera państwowych zakładów graficznych 70-letniego Władysława Czerwińskiego, zamożnego kapitalistę. Czerwiński mieszkał sam, ponieważ z żoną nie żyje od dłuższego czasu. Odnaczając się oszczędnością dochodzącą do skąpstwa, Czerwiński nie trzymał nawet służby, tak, że zbrodniarze mieli ułatwioną pracę.

Z Pomorza.

Toruń. (Tragiczna śmierć w Kaszowniku).

Woznica handlarza ryb Naftaniera Bernard Jabłoński, (Wiązowa 13) w ub. sobotę 6 bm. ok. 16-tej w stawie Kaszowniku kapał konie. Siedząc na koniu J. wypłynął na głębię i w pewnej chwili spadł z konia. Nie umiejąc pływać J. momentalnie poszedł na dno. Natychmiastowa pomoc ze strony przygodnych widzów tego nieszczęścia nie przyniosła skutku. Dopiero po upływie 1 i pół godziny wydobyto z wody już zimne zwłoki, które odwieziono do kostnicy miejskiej.

Tragiczny ten wypadek jeszcze raz świadczy jak konieczną jest nauka a nawet przymus nauki pływania.

Kradzież gotówki. Żemalo Eugenjusz zam. w Toruniu przy ul. Mickiewicza 109 zgłosił kradzież 350 zł. gotówki i bielizny w wartości 50 zł. Podejrzana jest Braitenwald Aniela, bez stałego miejsca zamieszkania. Dochodzenie w toku.

Toruń. (Jesiotr wyłowiony w Wiśle) W sobotę 6 bm. złowił w Wiśle rybak Topolewski, zamieszkały na Przedmieściu Jakóbskim jesiotra — wazącego około 2 ctr. długości przeszło 2 mtr.

Juljusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

(39)

Spowiedź trwała pół godziny. Miljoner opowiedział, jak przybył do Florencji, jak otworzył agenturę win francuskich i jak w drugim roku pobytu we Florencji. Gdy już był bogaty, zawarł znajomość z Paolą Darena, która, jak twierdziła, była wdową i pochodziła z Neapolu.

Opowiedział życiowe całe, przepelnione scenami tragicznymi, odmalował tę megere, którą wreszcie musiał porzucić, woląc zmarnować swe przedsiębiorstwo i narazić się na drugie pchnięcie sztyletem, aniżeli żyć w ciągłej kłótni i złości.

W końcu zapewnił, że nigdy potem nie słyszał o tej kobiecie. Córka jej miałaby teraz czterdzieści trzy lata.

Dla czego czekała tak długo, pozostawiając w spokoju milionera? Czy matka jej już nie żyje? Co to za oficerowie mogli brać udział w ohydnej sprawie! O tem nie mógł nic powiedzieć.

Pan Pousterle notował sobie skrzątnie nazwiska i daty. Gdy milioner skończył, notariusz uścisnął mu rękę i rzekł na odchodnym:

— Tylko ostrzegam raz jeszcze, ani jednego słówka do żadnej istoty ludzkiej. Rozumiesz pan?

— Bądź spokojny, kochany przyjacielu.

Notariusz opuścił pałac milionera, wsiadł do tramwaju, wychodzącego z ulicy Bethune i w kwadrans później był już u państwa de Sepones.

Tu zastał obie córki; i pułkownik nie wyszedł na zwykłą przechadzkę, lecz czekał niecierpliwie na notariusza. Przyjęto go jak zbawcę.

— Czarna Perelka już nam powiedziała, że odnalazłeś pan klucz do tajemnicy?

— Prawie...

— Dzięki ci zacny przyjacielu i obrońco nasz! Gdyby nie ty...

— Słyszałem już co... Zrobiłem tylko to, co należy do człowieka uczciwego. Klaro, weź z sobą do ogrodu Julję i opowiedz jej „Trzech Muszkieterów“, potem „W dwadzieścia lat później“, a jeżeli i to nie wystarczy, to dodaj „Wicehrabiego de Bragelonne“. W razie potrzeby zacznij „Monte Christo“. Jak my tu skończymy, zawołam was.

Śliczne Perelki zrozumiały, udały się do ogrodu i zasiadły na ławce pod posągami Minerwy.

— Doskonale, my zaś pójdźmy do salonu i pozamykajmy starannie drzwi.

Tak też zrobiono. Pułkownik, pani de Sepones i Magdalena zasiedli dokoła notariusza, który przedewszystkiem zwrócił się do pułkownikowej.

— Pani, przynoszę wiadomość o nowej familji! Ma pani siostrę:

— Ja?

— I siostrzenicę i licho wie, ilu kuzynów.

— Widziałeś pan ich, poznałeś?

— Widziałem kobietę, która jest niezmiernie do pani podobna i bezwątpienia jest twoją siostrą. Jest to córka Włoszki, z którą ojciec pani, pan Richaud utrzymywał stosunki we Florencji, przed czterdziestu trzema laty.

— Siostra!

— Tak! Zaprzeczyć temu nie można! Magdalena mogła się omylić...

— Więc musi być bardzo podobna do mamy? — zapytała młoda dziewczyna.

— Nie tak bardzo, jak sądzisz, moje dziecko. Przedewszystkiem jest brunetką, o ciemnych, gęstych brwiach, rysach niemilych, fałszywych i okrutnych oczach. To są różnice wielkie, gdyż mama jest blondynką, ma brwi jasne i słodką twarz pocieszycielki nieszczęśliwych, jaką jest.

— Brunetka!... — zawołała młoda dziewczyna.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Każdy powinien zwiedzić to arcydzieło filmowe

Największy film historyczny z Rosji
Carskiej z czasów panowania pańszczy-
zny za Aleksandra II.

NIEWOLNICY CARSKIEGO KMITA

ukazuje się od 15. — 18-go bm.

w kinie „POLONJA”.

Grudziądz. (Rozprawa nożowa). W sobotę o godz. 9 wieczór w restauracji p. Mani nad Wisłą doszło do sprzeczki a potem do bójki na noże między kilku podchmielonymi osobnikami. W rezultacie ranni zostali dość poważnie dekarz Mróz i robotnik Podwojski, obaj z Tarpna. Rannych publiczność wsadziła do auta i wysłała do szpitala. Sprawcy zbiegli. Gdy przybyła policja, nie zastała już ani jednego ani drugiego. Ranni zaś nie znają osobników, którzy ich poranili.

Dochodzenie tedy jest nieco trudne, mimo to się prowadzi.

Skepe. (Defraudacja w urzędzie gminy). Wójt gm. Skepe pow. lipnowskiego, Dobrzyniecki, dopuścił się defraudacji 13.000 zł. na szkodę urzędu gminy Skepe. Na skutek interwencji władz Dobrzyniecki wpłacił sumę 11.000 zł., zaś na resztującą sumę nałożono areszt na jego posiadaną realność. Sprawę skierowano na drogę sądową. Finał znajdzie swój właściwy wyraz w wyroku sądowym.

Gniewkowo. (Kradzież). W nocy z 4 na 5 lipca br. skradziono nowy rower męski p. Maksymilianowi Gliwińskiemu z Dębina z domu mieszkalnego. Jak ślady wykazały, sprawcy rozebrali rower w pokoju okradzionego i wynieśli takowy przez okno, poczem spowrotem rower złożyli i oddalili się w niewyświetlonym dotychczas kierunku. Okradziony zgłosił swą kradzież w poster. policji państw. w Gniewkowie.

Zawieszony w służbie czynnej. W tych dniach został zawieszony w służbie czynnej sekretarz magistratu miejskiego urzędu bezp. i porządku publ. p. Józef Ronowicz z Gniewkowa.

Brodowo, pow. działdowski. (Śmierć wskutek pioruna). Przed paru dniami Zakopielski wraz z żoną i szwagierką grabił siano na łące gdzie spotkała ich burza połączona z piorunami. Przed ulewem Z. z żoną schronił się pod jedną kopkę siana, a szwagierka pod drugą. Piorun uderzył w kopkę siana, pod którą schronił się Z. z żoną, zabijając go na miejscu, a żonę jego ciężko poparzył, tak że stan jej jest beznadziejny.

Gdynia. (Sokoli czescy zwiedzają Gdynię). Przybyła do Gdyni wycieczka sokołów czeskosłowackich w liczbie 800 osób. Gości powitał w imieniu władz miejscowych p. Zakrzewski, kierownik wydziału turystycznego przy Magistracie. Uczestnicy wycieczki udali się następnie do Gdańska, skąd wyjechali przez Warszawę do Czechosłowacji.

Działdowo. (Włamanie do starostwa.) Jednej z ostatnich nocy, jak donosi miejscowa „Gazeta” prawdopodobnie podczas burzy włamał się niewyśledzenie dotychczas sprawy do starostwa zabierając z biura p. budowniczego aparat niwelacyjny wartości około 100 zł. oraz gotówkę przeznaczoną na wypłatę robotników szosowych w kwocie przeszło 1.100 zł. Sprawcy usiłowali włamać się również do lokalu kasowego, w którym to celu przepiłowali już częściowo drzwi, zostali jednak prawdopodobnie spłoszeni.

Ustarbowo. (Groźny pożar). W Ustarbowie pow. morskiego u gospodarza Ladacha Augusta, spalił się doszczętnie dom mieszkalny wraz z umeblowaniem i martwym inwentarzem.

Pożar ten przeniósł się nast. na przyległe zabudowania Słowego Antoniego, składające się z domu mieszkalnego i wspólnego chlewu z stodolą (własność hr. Keyserlingka), które spaliło się doszczętnie. Zabudowania nie były zabezpieczone.

Przeprowadzone dochodzenia ustaliły że pożar spowodował pastuch Ladacha, 14-letni Hebel Leon.

„Posejdon” Chelmsza zwycięża.

Międzyszkolne i międzyklubowe regaty w Bydgoszczy.

W ub. niedzielę odbyły się w Brdziejściu regaty międzyszkolne i międzyklubowe, które mimo niepogody wypadły świetnie. Coprawda spodziewano się, że publiczności przybędzie znacznie więcej. Zachmurzone niebo i przedpołudniowy rzęsy deszcz wielu zwolenników sportu wodnego odstraszył. Szkoda że pogoda nie dopisała.

Do zawodów zgłosiło się 17 towarzystw, między którymi znajdowała się także Chelmsza. Biegów odbyło się 20.

W biegu pierwszym zamienionym z trzeciego startowały czwórki półwycigowe o nagrodę główną szkół średnich, ofiarowaną przez PZTW w Warszawie: Gimn. Klub Wiośl. „Posejdon” Chelmsza; 2) Gimn. Klub Wiośl. Świecie i 3) Tow. Wiośl. Włocławek. Zwyciężyło Świecie, osiągając czas 5:41 min.

W biegu II, czwórka półwycigowych o nagrodę T. K. C. w Krakowie zwyciężyła osada Gimn. Klubu Wiośl. „Posejdon” Chelmsza, osiągając czas 5:38 min.

W czwórkach półwycigowych, biegu dla młodzieży o nagrodę f-y „Cesanka” w Bydgoszczy

zwyciężył Gimn. Klub „Posejdon” z Chelmszy; czas 5:59,2 min.

Nagrodę „Dziennika Bydgoskiego” w biegu czwórek półwycigowych nowicjuszy, wzięło Chelmszyńskie Tow. Wioślarskie z osadą: E. Bieńkowski, P. Trojankowski, S. Więkowski B. Czajkowski, sternik A. Kujawski; czas 7:18,3/5 min.

Jak z powyższego widać, wysunęły się na czoło towarzystwa zamiejscowe. Brawo Chelmsza!

Z szczerego serca należy się naszym dzielnym wioślarzom zasłużona pochwała.

Miejscowe towarzystwa wioślarskie Ch. T. W. i G. K. W. „Posejdon” dokładają wszelkich starań, członkowie nie żalowali trudu ni pracy, starali się, aby jechać na regaty w jakimś szyku wyćwiczyonym, a tem samem okazać owoce swej całkowitej pracy. Udało im się to wysmienicie. G. K. W. „Posejdon” zdobył II-gą nagrodę. Ch. T. W. zdobyło premję „Dziennika Bydgoskiego”.

Pracujcie, Wioślarze, pracujcie wytrwale a nie pożałujecie swej pracy i poznacie ją dopiero po owocach, po wyniku.

„Cześć sportowi wioślarskiemu”!

KRONIKA

Chelmsza, dnia 9 lipca 1929 roku.

Kalendarzyk.

Wtorek: Weronik, Mikołaja
Środa: 7 braci śp., Rufiny

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Stęplewski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka pod Orlem” p. Wolskiego.

— **Pocałunek automobilowy na ulicy.** Wczoraj około godz. 7-ej wieczorem samochód tutejszego kupca p. Romowskiego, wracając z Torunia, jechał ulicą Toruńską w stronę Rynku, drugi zaś, własność p. Mani z Kiełbasina chciał zawrócić z Rynku w ulicę Toruńską. Na zbiegu ulic Toruńskiej i Rynku ruch osobowy uniemożliwił wyminięcie, wskutek czego nastąpił „braterski pocałunek samochodowy”, który mógłby się skończyć tragicznie.

Zwracamy się zatem do władz kompetentnych z gorącym apelem, aby conajmniej na narożnikach odcinków Toruń — Grudziądz — Wąbrzeźno — Bydgoszcz, które to miejsca najbardziej są ogarnięte ruchem, aby tam postawiły przynajmniej po jednym żywym drogowskazie.

Chelmsza jest, prawdę powiedziawszy, miasteczkiem małym, ale dość ruchliwym, dlatego też bezpieczeństwo mieszkańców powinno leżeć na sumieniu władz.

Wypadki jakoś z dnia na dzień się pomnażają: w sobotę śmierć dziewczyny, którą przejechał samochód, fura, która przejechała bawiące się dzieci, lecz im nic nie zrobiła, wczoraj znowu „boks samochodowy”.

Mamy jednak nadzieję, że w przyszłości wypadki te zmaleją i wogóle stosunki się naprawią.

— **Podatki płatne w lipcu.** 1) do dnia 15 lipca br. zaliczka na podatek obrotowy za I. kwartał 1929 r. (według otrzymanych napomnień); 2) do dnia 15 lipca br. podatek od obrotu osiągnięty przez przedsiębiorstwa I. i II. kat. handl. i I. do V. kat. przem., a prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

3) podatek dochodowy od uposażeń, potrącany przez służbodawców w ciągu 7 dni po dokonanej wypłacie pensji wzgl. zarobków;

4) wszelkie inne podatki bezpośrednie odroczone wzgl. rozłożone na raty, których terminy płatności przypadają w lipcu br.

— **Z targu.** Na dzisiejszym targu płacno za: masło 2,60 — 2,80 zł., jajka 2,50 — 2,60 zł., kartofle 4. — 4,50 zł., świętojanki 1,20 zł., jagody (czarne) 50 gr., jagody (czerwone) 1 20 zł., groch (strączkowy) 50 gr., wiśnie 1. — 1,50 zł., marchew 20 gr. kartofle (świeże) 30 gr. twarog 30 gr., Ser 60 gr.

Ceny na inne produkty nieco podwyższone.

— **Zezwolenie niekwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych.** Nauczyciele publicznych szkół powszechnych, którzy nie posiadają odpowiednich kwalifikacji i kwalifikacji tych nie uzyskali, w myśl ustawy z dnia 6 marca 1928, zostaną z dn. 31 sierpnia 1929 r. zwolnieni ze służby państwowej.

Min. W. R. i O. P. upoważniło kuratorów okręgów szkolnych do ponownego zatrudnienia, przed uzyskaniem przepisanych kwalifikacji, tych z spośród zwolnionych, którzy nie wyczerpali 3-letniego okresu nauczania. Ponowne zatrudnienie nie może trwać dłużej, niż do końca trzeciego roku szkolnego od czasu zatrudnienia.

Dla ułatwienia nauczycielom niekwalifikowanym uzyskania kwalifikacji w terminie, uruchamiają kuratoria szkolne dodatkowe komisje egzaminacyjne. Egzaminacje w komisjach trwać będą do 20 sierpnia rb.

Zwolnionym nauczycielom, o ile posiadają warunki, przysługuje odprawa ewentualnie uposażenie emerytalne.

— **Kronika policyjna.** W dniu wczorajszym spisały tutejsze władze policyjne 2 protokoły karne za przekroczenie przepisów administracyjno-policyjnych.

REPERTUAR KIN.

— **Tragedja małżeństwa.** Oto potężna tragedia która ukaże się dziś na ekranie kina „Polonja”. Obraz ten ilustruje najcięższą walkę duchową człowieka, najbardziej gorzkie zawody — zawód mitosny. Władze aresztują młodego „małżonka” w przed ślubną noc, młoda kobieta, przesyta zatrutą strzałą Amora, zakochuje się w obrońcy swego męża. Tragiczne przeżycia samotnej osieroconej opuszczonej kobiety — to główna tragedia. Mąż po powrocie z więzienia domaga się swych spraw małżeńskich. Obraz ten przyda się tym którzy zgłębi już barki w jarzmie małżeńskim, a szczególnie będzie nauką dla tych, którzy mają zamiar swe barki zginać. Obraz powyższy nauczy Was kandydaci na ojców i Was kandydatki na żony, abyście wstępowali w związki małżeńskie z świadomością a nie z jakichś tam innych powodów czy namiętności fizycznych. Ponure, do łez wzruszające każdego przeżycia młodych małżonków rozkruszają serca i sumienia najtrwarsze, żelazne. Ale czy zawsze będziemy płakać?

Nadprogram „arcykomedia” komedia p.t. „Ja i jaja”. Dziś do Polonji.

Ruch towarzystw.

Baczność Powstańcy i Wojacy. Ze względu na nadzwyczajne przeszkody zebranie miesięczne zostało odroczone i odbędzie w **czwartek dnia 11 bm.** w sali „Wili Nowej” o godz. 7-ej wiecz. Ze względu na ważne sprawy przybycie wszystkich członków konieczne. Sympatyków i gości uprasza o liczne przybycie Zarząd.

Reklama dźwignią handlu

KINO POLONJA

Rynek Bednarski

We wtorek 9-tego bm.

Tylko jeden dzień!!

WIELKA TRAGEDJA

TRAGEDJA MAŁŻEŃSTWA

Powyższy dramat osnuty na tle prawdziwego wypadku. — Aresztowanie małżonka w samą noc przedślubną... Żona zakochuje się w obrońcy męża. — Mąż po powrocie z więzienia domaga się swych praw małżeńskich.

Nadprogram **wesoła komedja**

„Ja i jaja”

TYLKO DLA DOROSŁYCH!!

Początek seansów: 8,45 i 9,45.

Plan licencjonowania stadników (buhajów) przeznaczonych do stanowienia cudzych krów.

Data	Godzina	Miejscowości w których odbywać się będzie przegląd i licencjonowanie	Miejsce - plac na które należy buhaja stawić.
poniedziałek 15 lipca 1929 r.	8 min. 30	Smolno	Plac przed wojtostwem
	9 min. 15	Rozgarty	Oberża p. Markwardta
	10 —	Górsk	„ Zalsieboże
	10 min. 45	Czarnebioto	„
	11 min. 30	Pedzewo	„ p. Kamińskiego
	12 min. 15	Czarnowo	„ p. Busse
wtorek 16 lipca 1929 r.	13 —	Mała Zławieś	„ p. Raguse
	13 min. 45	Rzęczkowo	„ p. Splitstoessera
	14 min. 30	Łążyn	„ p. Ładyńskiego
	15 min. 15	Bierzgłowo	„ p. Bartosińskiego
	8 min. 30	Grzywna	Oberża p. Wenera
	9 min. 15	Chełmża	Rzeźnia miejska
środa 17 lipca 1929 r.	10 —	Kończewice	Oberża p. Skopińskiego
	10 min. 45	Nawra	Plac przed ochronką
	11 min. 15	Dębiny	Podwórze p. Żurka
	12 min. 15	Siemón	Oberżap. Omieczynskiego
	13 —	Lubianka	Oberża p. Winiarskiego
	13 min. 45	Świerczyński	Lokal p. Bilńskiego
czwartek 18 lipca 1929 r.	14 min. 30	Wrzosy	Lokal p. Nerlego
	8 min. 30	Lulkowo	Oberża p. Faleńskiego
	9 min. 15	Brachnowo	Plac p. domem Spóid. Plon
	10 —	Biskupice	Oberża p. Kitzermanna
	10 min. 45	Bielczyny	„ p. Scheidera
	11 min. 30	Papowo Bisk.	„ p. Reilego
piątek 19 lipca 1929 r.	12 min. 15	Skąpe	„ p. Epding
	13 —	Zelgno	„ p. Arendta
	13 min. 45	Kiełbasin	Plac przy kościele
	8 min. 30	Papowo Toruńskie	Oberża p. Gepperta
	9 min. 15	Gostkowo	„ p. Cywińskiego
	10 —	Kamionka	„ p. Markwarta
	10 min. 45	Turzno	„ p. Szymańskiej
	11 min. 30	Młyniec	„ p. Koźlikowskiego
	12 min. 15	Rogówko	„ p. Posiuznego
	13 —	Rogowo	„ p. Essig
13 min. 45	Grębocin	„ p. Felskiej	
14 min. 15	Lubicz	„ p. Kowalskiego	
15 —	Kaszczorek	Zabud. p. Cieszyńskiego	
15 min. 45	Złotorja	Oberża p. Feldta	
16 min. 15	Grabowiec	„ p. Brocka	
sobota 20 lipca 1929 r.	8 min. 30	Rudak	Oberża p. Wendtlanda
	9 min. 15	Pjaski	„ p. Golinskiego
	10 —	Kozibór	„ p. Baranowskiego
	11 min. 15	Grabie	„ p. Waśka
	12 —	Pieczenia	„ p. Dulczyńskiego
	12 min. 45	Ołtoczyn	„ p. Dolatowskiego
13 min. 30	Brzoza	„ Wendtlanda	

Podając powyższy plan do ogólnej wiadomości, zarządzam równocześnie, co następuje:

- Do przeglądu winny być przedstawione w oznaczonych miejscach i godzinach wszystkie te buhaje (stadniki) które mają być użyte do stanowienia (pokrywania) cudzych krów i jałowic. Jest bez znaczenia, czy za stanowienie (pokrywanie) pobiera się wynagrodzenie, czy też następuje to bez wynagrodzenia. Jako cudze krowy uważać należy n. p. w majątkach i gospodarstwach rolnych krowy służby gospodarskiej, stanowiące przez buhaja właściciela majątku
- Do przeglądu muszą być przedstawione także i buhaje zakupione przy pomocy czy pośrednictwie Pomorskiej Izby Rolniczej.
- Buhaje z miejscowości niewymienionych w planie winny być dostawione do tej najbliższej położonej miejscowości, w której odbywa się przegląd. Miejscowości te wyznacza odnośni sołtys i przetożeni obszarów dworskich i zaznajomią o tem właścicieli buhajów.
- Do ogólnej wiadomości podaje art. 8 ustawy o państwowym nadzorze nad buhajami (ogłosz. w Orędowniku powiatowym rocznik 1927 nr. 72 poz. 796), które brzmi: a) Winny pokrywania cudzych krów i jałowic buhajem, nieznanym za odpowiedniego do celów hodowlanych bez względu na to, czy pokrycie nastąpiło bezpłatnie, czy za opłatą. b) winny wspólnego pasania buhaja w wieku powyżej 10 miesięcy, nieznanego za odpowiedniego do celów hodowlanych, z cudzemi krowami, wzgl. jałowówkami (art. 5) karany będzie w drodze administracyjnej grzywną do 5,00 zł. Przy powtarzających się przekroczeniach kara będzie wymierzona dwukrotnie od wyżej wymienionej. Dochód z grzywien wpływać będzie do właściwej gminy na zakupno buhajów gminnych. W razie wydania orzeczenia karnego po myśli artykułu niniejszego może władza administracyjna zarządzić na koszt i ryzyko właściciela wytrzebienia buhaja nieodpowiedniego do celów hodowlanych.
- P. P. Sołtysi i Przetożeni obszarów dworskich podadzą niniejsze zarządzenie zaraz do wiadomości wszystkich właścicieli buhajów zdających do rozplodu.

Toruń, dnia 4, lipca 1929 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.
Starosta Powiatowy Dr. Bogocz.

Ogłoszenie.

Na mojej nieruchomości objętej księgą gruntową Pustki k. 27 i k. 49 mam drogę ściśle prywatną na mapach nigdzie nie uwidocznioną, prowadzącą jedynie przez moje pola i kończącą się na południe przy drodze publicznej.

Ponieważ droga ta służy wyłącznie dla moich własnych celów gospodarczych i nikomu prawa używania tej drogi nie udzieliłem, przeto zakazuję niniejszem wszystkim bez wyjątku, używania tej drogi, a nie stosujących się do tego zakazu, będę pociągał do odpowiedzialności sądowej.

Pustki, dnia 5 czerwca 1929 r.

(—) Ignacy Gołyński

właśc. nieruchomości.

Godła państwa

ustawą zatwierdzone
w cenie 15.— zł. sztuka
dla szkół i władz

poleca
Księgarnia Druk. Przem.
Franciszek Miemczyk

Tel. 72. Chełmża, Rynek bednarski.
Wzór oglądać można w oknie wystawowym.

Towary kolonialne! Cukierki!

Każde Towarzystwo!

zabezpieczy sobie powodzenie

i zysk na zabawach letnich

jeśli kupi na fanty, koła szczęścia i t. p.

wina owoc. i gronowe

oraz wódki i likiery

Juljan Robaczewski

Właśc.: firma I. A. Laube
CHEŁMŻA RYNEK 14. TEL. 127

Delikatesy! Czekolady!

Ostrzegam

przed rozszerzaniem zmyślonych, a szkodzących mi wieści. Roznosicielom tychże wytoczę skargę.

J. Karasiewicz.

Zaginął

pies młody (Bernardyn). Ktoby o pobyciu takowego wiedział, proszę o zgłoszenie.

St. Szczepański
Paderewskiego 24.

Poszukuję kowala

podkuwacza koni który zna się na budowie wozów. Zgł.

Paderewskiego nr. 26.

Garnitur

koszykowy

sprzeda zaraz

Zgłoszenia

Kościuszki 13

II. piętro lewo

Łozsada

Brukwi

na sprzedaż w większej ilości.

Archidjakonka 24

pod Chełmżą

Nauki

księgowości, korespondencji i stenografji udziela

G. Vorreau

rewizor ksiąg

Bydgoszcz

ul. Jagiellońska 14.

Posiadaczom

Radjo - aparatów

podaję niniejszem do wiadomości, że ładuję i reperuję

AKUMULATORY

oraz dostarczam takowe po cenach fabrycznych

Filip Kowalski Zakład ślusarski i elektr. techniczny ul. Szewska 51.

Stacja Autobusowa

RESTAURACJA GRUDZIĄDZ

Plac 23 Stycznia 19.
— Telefon 735. —

Obiady z 3 dań 1,20 zł. gorące potrawy oraz napoje wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.

Lokal obok przystanku tramwajowego 5 minut od dworca. Otwarty do 1 w nocy.

Kolacja à la carte już od 80 gr. pocz.

Właściciel: Józef Grzeszkowiak.

— Miejsce spotkania dla przyjezdnych —

Zadajcie wszędzie tylko wyroby krajowe!